

**Klinika za reumatske bolesti i rehabilitaciju
Referentni centar Ministarstva zdravlja RH za reumatoidni artritis
Klinički bolnički centar Zagreb ♦ Kišpatićeva 12 ♦ 10000 Zagreb**

URIČNI ARTRITIS

Kristina Kovač Durmiš

Urični artritis (ulozi, giht) je sinovitis koji nastaje taloženjem kristala natrijeva urata u tkivo s posljedičnim upalnim odgovorom ograničena trajanja. Tijekom vremena dolazi do strukturnih promjena i gubitka funkcije zahvaćenih zglobova. Većinu oboljelih čine osobe

muškog spola (do 95%) i žene u postmenopauzi. Najznačajniji rizični čimbenik za razvoj uričnog artritisa je povišena koncentracija mokraćne kiseline u serumu (hiperuricemija). Iako je hiperuricemija česta u općoj populaciji (5%), samo mali broj osoba oboli od artritisa.

Tijekom akutne atake gihta 30% bolesnika ima uredne vrijednosti urata u serumu. Hiperuricemija je povezana i s bubrežnim oštećenjem, aterosklerozom i metaboličkim sindromom. Početak bolesti tipično je nagao i buran sa zahvaćanjem jednog zgloba, obično prvog metatarzofalangealnog (podagra). Bolest se često javlja na nožnim zglobovima, koljenima, laktovima, a nerijetko i sluznim vrećama (olekranonska burza). Tofi, mekotkivne nakupine kristala urata, nalaze se u 50 do 70% oboljelih od uričnog artritisa, dominantno u olekranonskoj burzi, Ahilovoj tetivi, šakama, uškama. Dijagnoza bolesti postavlja se na temelju kliničke slike, laboratorijskih i radioloških nalaza, a zlatni standard predstavlja identifikacija kristala urata u polarizacijskom mikroskopu. Liječenje akutnog napada artritisa obuhvaća medikamente (nesteroidni

antireumatici u visokim dozama, glukokortikoidi lokalno i peroralno, kolhicin), kratkotrajno lokalno mirovanje i krioterapiju. Kod bolesnika s uričnim artritisom i hiperuricemijom dugotrajno nastojimo postići normalizaciju koncentracije mokraćne kiseline u krvi i spriječiti recidive bolesti. Važnu ulogu u tome ima poseban režim prehrane, promjena stila života (regulacija tjelesne težine, redovita tjelesna aktivnost) te medikamentno liječenje alopurinolom (inhibitor sinteze mokraćne kiseline iz purina). Rana dijagnostika od izuzetnog je značaja jer pravovremeno i adekvatno liječenje sprječava trajnu funkcionalnu onesposobljenost i smanjuje rizik komplikacija bolesti na drugim organskim sustavima.

Ključne riječi: urični artritis, hiperuricemija, tofi, liječenje